

Alkusanat

Oppilaiden käytösongelmat kuuluvat opettajien yleisimpiin huolenaiheisiin. Työrauhaongelmat kiusaavat myös oppilaita. Jos opettaja ei saa pidettyä järjestystä luokassaan, opetus ja oppiminen häiriintyvät. Lopputulos haittaa kaikkia, sillä oppimista vartenhan koulussa ollaan.

Luokassa järjestyksestä on vastuussa opettaja. Oppilaiden vanhemmat ovat ehkä laiminlyöneet yhtä ja toista, mutta se ei vapauta opettajaa velvollisuuksistaan.

Järjestyksen opettaja voi saada luokassa kahdella tavalla.

Ensimmäinen keino on melkein yhtä haitallinen kuin itse työrauhan puutekin. Opettaja voi nimittäin pitää luokan hiljaisena rangaistusten ja uhkailun avulla. Koulunkäynnin pitkän historian aikana opetus on pääosin ollut tällaista ”*opin saunaa*”, joksi sitä Mikael Agricola nimitti. Vaikka Agricola Turun katedraalikoulun rehtorina turvautui raippoihin, hänen oppi-isänsä Martti Luther muisteli omaa triviaalikouluun katkeraan sävyyn (van Dülmen, 2002, 11):

*”Koulujemme helvetti ja kiirastuli, missä meitä piinattiin kaa-
suksilla ja tempuksilla, missä emme kuitenkaan mitään oppineet,
emme kerrassaan mitään paljosta piiskaamisesta, pelosta, vapinasta
ja valituksesta huolimatta.”*

Parempi tapa työrauhan saavuttamiseen esitellään tässä kirjassa. Se perustuu ennen muuta häiriöiden ennaltaehkäisyyn. Kolme keskeistä asiaa ovat hyvien suhteiden luominen oppilaisiin, selkeiden odotusten opettaminen kaikille sekä hyvä ja motivoiva opetus. Lisäksi opettaja tarvitsee valikoiman keinoja, joiden avulla hän pystyy *oikealla tavalla* korjaamaan esiin tulevat häiriöt. Opettajan puuttuminen käytöshäiriöihin on usein sillä tavalla virheellistä, että hän huomaamattaan todellisuudessa ylläpitää tai lisää niitä.

Kirjan alkulehdillä on vuoden 1933 *Kasvatus ja Koulu* -lehdestä poimittu ajatelma, joka tiivistää monia tässä kirjassa esitettyjä periaatteita: Opettaja pystyy tehokkaasti korjaamaan oppilaiden käytösongelmia. Se vaatii kuitenkin oman, erillisen huomionsa. Ongelmiin on osattava puuttua silloin, kun ne ovat vielä pieniä. Puuttumisen on oltava ”hellävaraista”, eli sen pitää tapahtua matalalla profiililla ja niin, että opettaja ei itse provosoi asiaa pahemmaksi. Lainatusta ajatelmasta puuttuu yksi tämän kirjan ydinasioista, myönteisen huomion suuri voima, mutta sen kasvatopsykologit keksivät oikeastaan vasta 1930-luvulla. Nämä lainaukset vanhoista teksteistä ovat mukana havainnollistamassa sitä, että aivan kaikkia asioita ei sentään ole keksitty vasta 2000-luvulla Yhdysvalloissa. Lainaukset todistavat, että suomalaiset opettajat ovat jo varhain tunnistaneet hyvän kasvatuksen periaatteet.